

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. kovo 6 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisės aktų derinimas – Intelektinė nuosavybė – Autorių teisės ir gretutinės teisės – Atlikėjai, dirbantys pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus – Gretutinių teisių perleidimas teisės aktu – Direktyva 2001/29/EB – 2 straipsnio b punktas ir 3 straipsnio 2 dalis – Atgaminimo teisė ir teisė padaryti atlikimą viešai prieinamą – Direktyva 2006/115/EB – 7–9 straipsniai – Teisė įrašyti, transliuoti, viešai paskelbti ir platinti – Direktyva (ES) 2019/790 – 18–23 straipsniai – Teisingas atlygis pagal naudojimo sutartis – 26 straipsnis – Taikymas laiko atžvilgiu – Sąvokos „atlikti veiksmai“ ir „įgytos teisės“

Byloje C-575/23

dėl *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Belgija) 2023 m. rugpjūčio 31 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. rugsėjo 15 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

FT,

AL,

ON

prieš

État belge,

dalyvaujant

Orchestre national de Belgique (ONB),

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kuri sudaro pirmosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, pirmosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas T. von Danwitz, teisėjai A. Kumin, I. Ziemele (pranešėja) ir O. Spineanu-Matei,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė M. Siekierzyńska, administratorė,

* Proceso kalba: prancūzų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2024 m. birželio 20 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- FT, AL ir ON, atstovaujamų advokatės S. Capiu,
- *Orchestre national de Belgique* (ONB), atstovaujamo advokatų C. Bernard, M. Buydens ir D. Lagasse,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos S. Baeyens, P. Cottin ir C. Pochet, padedamų advokatų R. Fonteyn ir A. Joachimowicz,
- Europos Komisijos, atstovaujamos C. Auvret ir J. Samnadda,

susipažinęs su 2024 m. spalio 24 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/790 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 96/9/EB ir 2001/29/EB (OL L 130, 2019, p. 92), 18–23 straipsnių ir 26 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant FT, AL ir ON, pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus *Orchestre national de Belgique* (Belgijos nacionalinis orkestras, toliau – ONB) dirbančių muzikantų, ir État belge (Belgijos valstybė) ginčą dėl *Arrêté royal du 1er juin 2021 relatif aux droits voisins du personnel artistique de l'Orchestre national de Belgique* (2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretas dėl Belgijos nacionalinio orkestro meno darbuotojų gretutinių teisių) (*Moniteur belge*, 2021 m. birželio 4 d., p. 56936; toliau – 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretas) teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

Romos konvencija

- 3 Tarptautinė konvencija dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos buvo sudaryta 1961 m. spalio 26 d. Romoje (toliau – Romos konvencija).
- 4 Europos Sąjunga nėra šios konvencijos šalis. Tačiau jos šalys yra visos Sąjungos valstybės narės, išskyrus Maltos Respubliką.

5 Minėtos konvencijos 7 straipsnio, susijusio su minimalia atlikėjų apsauga, 1 dalyje nustatyta:

„Šios Konvencijos suteikiama apsauga atlikėjams apima galimybę uždrausti:

- a) be jų sutikimo transliuoti ir viešai skelbti jų atlikimą, išskyrus atvejus, kai atlikimas, naudojamas transliavimui ar perdavimui [viešam skelbimui], jau pats savaime yra radijo ar televizijos laida arba kai transliuojamas anksčiau padarytas jo įrašas;
- b) be jų leidimo įrašyti dar neįrašytą atlikimą;
- c) be jų leidimo atgaminti jų atlikimo įrašą su sąlyga:
 - i) jeigu įrašo originalas buvo padarytas be jų leidimo;
 - ii) jeigu atgaminimas daromas ne tais tikslais, kuriems atlikėjai davė sutikimą;
 - iii) jeigu įrašo originalas buvo padarytas laikantis 15 straipsnio nuostatų, o atgaminimas daromas kitokiais tikslais, negu numatyta tose nuostatose.“

6 Romos konvencijos 8 straipsnyje, susijusiame su kolektyviniu atlikimu, numatyta:

„Jeigu tą patį kūrinių kartu atlieka keletas atlikėjų, bet kuri Sutarties šalis savo įstatymais ir taisyklėmis gali nustatyti, koku būdu atlikėjai įgyvendins savo teises.“

7 Šios konvencijos 12 straipsnis, susijęs su antriniu fonogramų naudojimu, suformuluotas taip:

„Jeigu komerciniais tikslais išleista fonograma ar jos kopija naudojama tiesioginiam transliavimui arba bet kokiam kitam viešam skelbimui, naudotojas išmoka vienkartinę teisingą atlyginimą atlikėjams ir/ar fonogramų gamintojams. Jeigu šalys nesusitaria, atlyginimo paskirstymo sąlygos gali būti nustatomos Sutarties šalių įstatymais.“

8 Minėtos konvencijos 15 straipsnyje numatytos šia konvencija užtikrinamos apsaugos išimtys.

9 Tos pačios konvencijos 19 straipsnis, susijęs su atlikėjų apsauga vaizdo arba vaizdo ir garso įrašų atveju, suformuluotas taip:

„Nepaisant šios Konvencijos nuostatų, 7 straipsnis nebus taikomas, jei atlikėjas davė sutikimą užfiksuoti savo atlikimą vaizdo ir garso įraše.“

WPPT

10 1996 m. gruodžio 20 d. Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacija (PINO) priėmė PINO autorių teisių sutartį (OMPI) ir PINO atlikimų ir fonogramų sutartį (toliau – WPPT). Šios sutartys Europos bendrijos vardu buvo patvirtintos 2000 m. kovo 16 d. Tarybos sprendimu 2000/278/EB dėl PINO autorių teisių sutarties ir PINO atlikimų ir fonogramų sutarties patvirtinimo Europos bendrijos vardu (OL L 89, 2000, p. 6; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 33 t., p. 208) ir Sąjungoje įsigaliojo 2010 m. kovo 14 d.

- 11 WPPT 2 straipsnyje „Apibrėžtys“ nustatyta:

„Šioje Sutartyje:

- a) „atlikėjai“ – tai aktoriai, dainininkai, muzikantai, šokėjai ir kiti asmenys, kurie vaidina, dainuoja, skaito, deklamuoja, dalyvauja atlikime, interpretuoja ar kitaip atlieka literatūros, meno kūrinius ar folkloro kūrinius;

<...>“

- 12 Šios sutarties 6–10 straipsniai atitinkamai susiję su taisyklėmis, reglamentuojančiomis atlikėjų turtines teises į neužfiksuotus atlikimus, atgaminimo teisę, platinimo teisę, nuomos teisę ir teisę leisti naudotis užfiksuotais atlikimais.

Sąjungos teisė

Direktyva 2001/29/EB

- 13 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230 ir klaidų ištaisymas OL L 314, 2008, p. 30) 9, 10, 15 ir 30 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(9) Kiekvienas autorių teisių ir gretutinių teisių derinimas turi būti grindžiamas aukšto lygio apsauga, nes tokios teisės yra labai svarbios intelektinei kūrybai. Jų apsauga padeda užtikrinti kūrybingumo palaikymą ir plėtojimą autorių, atlikėjų, prodiuserių, vartotojų, kultūros, pramonės ir apskritai visuomenės labui. Dėl to intelektinė nuosavybė yra pripažinta sudedamąja nuosavybės dalimi.

(10) Kad autoriai ar atlikėjai galėtų tęsti kūrybinį ir meninį darbą, už savo darbo naudojimą jie turi gauti teisingą atlyginimą; jį turi gauti ir prodiuseriai, kad galėtų finansuoti šį darbą. <...>

<...>

(15) 1996 m. gruodį [PINO] iniciatyva surengtoje diplomatinėje konferencijoje buvo priimtos dvi naujos tarptautinės sutartys – PINO autorių teisių sutartis ir PINO atlikimų ir fonogramų sutartis, skirtos atitinkamai autorių teisių apsaugai ir atlikėjų bei fonogramų gamintojų apsaugai. <...> Šia direktyva taip pat siekiama įgyvendinti kai kuriuos naujus tarptautinius įsipareigojimus.

<...>

(30) Nepažeidžiant atitinkamų nacionalinių autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymų [nacionalinės teisės nuostatų autorių teisių ir gretutinių teisių srityje], šioje direktyvoje nurodytos teisės gali būti perduodamos, perleidžiamos arba suteikiamos sutartinėmis licencijomis.“

14 Šios direktyvos 2 straipsnyje nustatyta:

„Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat bet kuriuo būdu ir bet kuria forma atgaminti visą arba iš dalies:

<...>

b) atlikėjams – savo atlikimo įrašus;

<...>“

15 Minėtos direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti padaryti viešai prieinamus laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku:

a) atlikėjams – savo atlikimo įrašus;

<...>“

16 Tos pačios direktyvos 5 straipsnyje išvardyti atvejai, kai valstybės narės gali numatyti išimtis ir apribojimus išimtinėms teisėms, numatytoms tos direktyvos 2–4 straipsniuose.

17 Direktyvos 2001/29 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva taikoma nepažeidžiant jokių iki 2002 m. gruodžio 22 d. atliktų veiksmų ir įgytų teisių.“

Direktyva 2006/115/EB

18 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (OL L 376, 2006, p. 28) 4 ir 5–7 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(4) Autorių teisių ir gretutinių teisių apsauga turi prisitaikyti prie tokių naujų ekonominių pokyčių, kaip naujos panaudojimo formos.

(5) Kūrybinė bei meninė autorių ir atlikėjų veikla reikalauja atitinkamų pajamų, kaip pagrindo tolimesnei kūrybinei ir meninei veiklai <...>

<...>

(7) Valstybių narių teisės aktai turėtų būti suderinti taip, kad neprieštarautų tarptautinėms konvencijoms, kuriomis pagrįsta didžioji dalis autorių teisių ir gretutinių teisių reglamentuojančių valstybių narių teisės aktų.“

19 Šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išimtinė teisė leisti arba uždrausti nuomoti ir teikti panaudai:

<...>

b) savo atlikimo įrašą suteikiama atlikėjui;

<...>“

20 Minėtos direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba uždrausti jų atlikimų įrašymą.“

21 Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 1 ir 2 dalys suformuluotos taip:

„1. Valstybės narės suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba uždrausti transliuoti bevielio ryšio priemonėmis ir viešai skelbti jų atlikimus, išskyrus tuos atvejus, kai toks atlikimas jau yra transliuojamas atlikimas arba kai jis pagaminamas iš įrašo.

2. Valstybės narės numato teisę į naudotojo mokamą vieningą [vienkartinį] teisingą atlyginimą už fonogramos, kuri buvo išleista komerciniais tikslais ar atkurta, naudojimą transliavimui bevielio ryšio priemonėmis arba kitokiam viešam paskelbimui, ir užtikrina tokio atlyginimo paskirstymą atitinkamiems atlikėjams ir fonogramos gamintojams. Jeigu atlikėjai ir fonogramų gamintojai nesusitaria dėl atlyginimo pasidalinimo, valstybės narės gali nustatyti atlyginimo padalijimo sąlygas.“

22 Šios direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės išimtinę teisę parduoti arba kitu būdu viešai pateikti a–d punktuose nurodytus objektus ir jų kopijas, toliau tekste vadinamą platinimo teise, suteikia:

a) atlikėjams – jų atlikimų įrašams;

<...>“

23 Minėtos direktyvos 10 straipsnio, kuriame įtvirtinti gretutinių teisių apribojimai, galimi numatyti valstybių narių, 2 dalyje nustatyta:

„Nepriklausomai nuo 1 dalies reikalavimų, valstybės narės gali numatyti vienodus apribojimus tiek atlikėjų, fonogramų gamintojų, transliuojančių organizacijų ir pirmųjų filmų įrašų gamintojų apsaugai, tiek ir autorių teisių į literatūros bei meno kūrinius apsaugai. [Nepažeisdama 1 dalies reikalavimų, bet kuri valstybė narė atlikėjų, fonogramų gamintojų, transliuojančiųjų organizacijų ir filmų pirmųjų įrašų gamintojų apsaugai gali numatyti tokio paties pobūdžio apribojimus, kokie numatyti teisės aktuose dėl autorių teisių į literatūros ir meno kūrinius apsaugos].

Vis dėlto privalomos licencijos gali būti numatytos tik tuo atveju, jeigu jos neprieštarauja Romos konvencijai.“

Direktyva 2019/790

24 Direktyvos 2019/790 4 ir 72 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(4) ši direktyva grindžiama šioje srityje šiuo metu galiojančiose direktyvose, visų pirma [1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos (OL L 77, 1996, p. 20; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 459) bei direktyvose 2001/29 ir 2006/115] išdėstytomis taisyklėmis ir jas papildo;

<...>

(72) autoriai ir atlikėjai sutartiniuose santykiuose paprastai būna silpnesnė šalis, kai suteikia licenciją ar perleidžia savo teises, taip pat ir per savo bendroves, suteikdami leidimą naudoti už atlygį, ir tiems fiziniams asmenims reikia šioje direktyvoje numatytos apsaugos, kad jie galėtų visapusiškai naudotis teisėmis, suderintomis pagal Sąjungos teisę. Tas apsaugos poreikis neatsiranda tada, kai kita sutarties šalis veikia kaip galutinis vartotojas ir nenaudoja paties kūrinio ar jo atlikimo, kas, pavyzdžiui, galėtų būti tam tikrų darbo sutarčių atveju.“

25 Direktyvos 2019/790 1 straipsnyje „Atgaminimo teisė“ nustatyta:

„1. Šioje direktyvoje išdėstytos taisyklės, kuriomis siekiama labiau suderinti autorių ir gretutinėms teisėms vidaus rinkoje taikomą Sąjungos teisę atsižvelgiant, visų pirma, į saugomo turinio skaitmeninio ir tarpvalstybinio naudojimo būdus. <...>

2. Išskyrus 24 straipsnyje nurodytus atvejus, ši direktyva nekeičia esamų taisyklių, nustatytų šioje srityje galiojančiomis direktyvomis, visų pirma [direktyvomis 96/9, 2001/29 ir 2006/115], ir joms nedaro jokio poveikio.“

26 Direktyvos 2019/790 IV antraštinėje dalyje, susijusioje su priemonėmis, skirtomis užtikrinti tinkamą autorių teisių rinkos veikimą, yra 3 skyrius „Teisingas atlygis pagal autorių ir atlikėjų sutartis dėl teisių naudojimo“, jame įtvirtinti šios direktyvos 18–23 straipsniai.

27 Direktyvos 2019/790 18 straipsnyje „Tinkamo ir proporcingo atlygio principas“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad kai autoriai ir atlikėjai suteikia licenciją arba perleidžia savo išimtinės teises naudoti savo kūrinius ar kitus objektus, jie turi teisę gauti tinkamą ir proporcingą atlygį.

2. Įgyvendindamos 1 dalyje nustatytą principą nacionalinėje teisėje, valstybės narės gali taikyti skirtingus mechanizmus ir atsižvelgti į sutarties laisvės principą bei teisingą teisių ir interesų pusiausvyrą.“

28 Šios direktyvos 19 straipsnio „Skaidrumo pareiga“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad autoriai ir atlikėjai iš šalių, kurioms suteikė licenciją arba perleido savo teises, arba iš savo teisių perėmėjų bent kartą per metus ir, atsižvelgiant į kiekvieno sektoriaus ypatumus, gautų naujausią, aktualią ir išsamią informaciją apie jų kūrinių ir atlikimo įrašų naudojimą, visų pirma apie naudojimo būdus, visas gautas pajamas ir priklausančią atlygį.“

- 29 Minėtos direktyvos 20 straipsnio „Sutarčių tikslinimo mechanizmas“ 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad, nesant taikytino kolektyvinio susitarimo su jame numatytu mechanizmu, palyginamu su šiame straipsnyje nustatytuoju, autoriai ir atlikėjai arba jų atstovai turėtų teisę reikalauti papildomo tinkamo ir teisingo atlygio iš subjekto, su kuriuo jie sudarė sutartį dėl savo teisių naudojimo, arba tokio subjekto teisių perėmėjo, kai iš pradžių sutartas atlygis pasirodė esąs neproporcingai mažas, palyginti su visomis vėlesnėmis susijusiomis pajamomis, gautomis iš kūrinių naudojimo ar atlikimo.“

- 30 Tos pačios direktyvos 21 straipsnyje „Alternatyvaus ginčų sprendimo procedūra“ nustatyta:

„Valstybės narės numato, kad ginčai dėl skaidrumo pareigos pagal 19 straipsnį ir sutarčių pritaikymo mechanizmo pagal 20 straipsnį gali būti pateikti spręsti pagal savanorišką alternatyvią ginčų sprendimo procedūrą. Valstybės narės užtikrina, kad autoriams ir atlikėjams atstovaujančios organizacijos galėtų inicijuoti tokias procedūras konkrečiu vieno ar daugiau autorių ar atlikėjų prašymu.“

- 31 Direktyvos 2019/790 22 straipsnyje „Atšaukimo teisė“ numatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai autorius arba atlikėjas suteikė licenciją arba perleido savo teises į kūrinių ar kitą saugomą objektą išimties tvarka, autorius arba atlikėjas gali visiškai arba iš dalies atšaukti licenciją arba teisių perleidimą, jei tas kūrinys arba kitas saugomas objektas nepakankamai naudojamas.

<...>

5. Valstybės narės gali numatyti, kad bet kuri sutartinė nuostata, nukrypstanti nuo 1 dalyje numatyto atšaukimo mechanizmo, yra vykdytina tik tuo atveju, jeigu ji pagrįsta kolektyvine sutartimi.“

- 32 Šios direktyvos 23 straipsnis „Bendrosios nuostatos“ suformuluotas taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kokios sutartinės nuostatos, trukdančios laikytis 19, 20 ir 21 straipsnių, nebūtų įgyvendinamos autorių ir atlikėjų atžvilgiu.

2. Valstybės narės numato, kad šios direktyvos 18–22 straipsniai netaikomi kompiuterių programų autoriams. <...>“

- 33 Minėtos direktyvos 26 straipsnyje „Taikymas laiko atžvilgiu“ nustatyta:

„1. Ši direktyva taikoma visiems kūriniams ir kitiems objektams, kurie saugomi autorių teisių nacionalinės teisės [kurie saugomi pagal nacionalinės teisės aktus autorių teisės srityje] 2021 m. birželio 7 d. arba vėliau.

2. Ši direktyva taikoma nedarant poveikio jokiems iki 2021 m. birželio 7 d. atliktiems veiksams ir įgytomis teisėmis.“

- 34 Tos pačios direktyvos 29 straipsnio „Perkėlimas į nacionalinę teisę“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi, ne vėliau kaip 2021 m. birželio 7 d. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.“

Belgijos teisė

- 35 Atlikėjų gretutinės teisės įtvirtintos *loi du 30 juin 1994 relative aux droits d’auteur et aux droits voisins* (1994 m. birželio 30 d. Įstatymas dėl autorių teisių ir gretutinių teisių) (*Moniteur belge*, 1994 m. liepos 27 d., p. 19297), kurio nuostatos į *Code de droit économique* (Ekonominės teisės kodeksas) buvo įtvirtintos 2014 m. balandžio 19 d. Įstatymu dėl XI knygos „Intelektinė nuosavybė“ įtraukimo į Ekonominės teisės kodeksą; minėtu Įstatymu dėl autorių teisių ir gretutinių teisių į to paties kodekso I, XV ir XVII knygas yra įtrauktos XI knygos nuostatos (*Moniteur belge*, 2014 m. birželio 12 d., p. 44352).
- 36 Ekonominės teisės kodekso XI knygoje įtvirtinto XI.205 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad tais atvejais, kai atlikėjas atlieka kūrinius pagal darbo sutartį arba tarnybos nuostatus, leidžiama, kad iš gretutinių teisių kylančios turtinės teisės būtų perleistos darbdaviui, jeigu teisių perleidimas yra aiškiai numatytas, o atlikimas patenka į darbo sutarties arba tarnybos nuostatų taikymo sritį.
- 37 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekreto preambulėje yra tokia pastraipa:
- „Kadangi [ONB] yra B kategorijos viešojo intereso įstaiga;
- kadangi pagal Ekonominės teisės kodekso XI.205 straipsnio 4 dalį leidžiama, kad tais atvejais, kai atlikėjas atlieka kūrinius pagal darbo sutartį arba tarnybos nuostatus, iš gretutinių teisių kylančios turtinės teisės būtų perleistos darbdaviui, jeigu teisių perleidimas yra aiškiai numatytas, o atlikimas patenka į darbo sutarties arba tarnybos nuostatų taikymo sritį;
- kadangi tinkamam [ONB] veikimui užtikrinti būtina, kad visos teisės, susijusios su [ONB] atlikėjų atlikimais ir jų naudojimu, būtų perleistos [ONB].“
- 38 Šio Karaliaus dekreto 1 straipsnis suformuluotas taip:
- „Šiame dekrete vartojamų sąvokų apibrėžtys:
- 1° Atlikėjas: [ONB] muzikantas, dirbantis pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus arba darbo sutartį, išskyrus muzikantus, einančius muzikinio vadovo arba solisto pareigas.
- <...>“
- 39 Minėto Karaliaus dekreto 2 straipsnyje nustatyta:
- „Atlikėjas pagal šio dekreto nuostatas perleidžia [ONB] gretutines teises, susijusias su jo atlikimais, suteiktas dirbant [ONB].“

40 To paties Karaliaus dekreto 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse, be kita ko, numatyta:

„1. Pagal 2 straipsnį [ONB] už 4 ir 6 straipsniuose nurodytas išmokas perleidžiamos šios gretutinės teisės:

a) teisė į viešą paskelbimą:

- teisė viešai paskelbti to laikotarpio atlikimus, kai atlikėjai dirbo [ONB], siekiant juos platinti ir vykdyti antžeminį jų garso transliavimą kabeliniu ryšiu, per palydovą, interneto platformas, vykdant srautinį transliavimą ar bet koku kitu žinomu ar iki šiol nežinomu būdu,
- teisė viešai paskelbti to laikotarpio atlikimus, kai atlikėjai dirbo [ONB], siekiant juos platinti ir vykdyti antžeminį jų audiovizualinį transliavimą kabeliniu ryšiu, per palydovą, interneto platformas, vykdant srautinį transliavimą ar bet koku kitu žinomu ar iki šiol nežinomu būdu;

b) teisė į atgaminimą ir platinimą:

- teisė atgaminti visus to laikotarpio atlikimus ar jų dalį, kai atlikėjai dirbo [ONB], pagaminant neribotą skaičių jų kopijų bet kokiaje žinomoje ar iki šiol nežinomoje laikmenoje: fonograminėje, videografinėje ar daugialypės terpės laikmenoje, įskaitant skaitmenines laikmenas,
- teisė platinti laikmenas, kuriose atgaminti atlikėjų atlikimai, ir teisė siūlyti jas parsisiųsti asmeniniais tikslais, naudojantis skaitmeniniu duomenų perdavimo tinklu, visų pirma internetu, teikiamomis paslaugomis, ir apskritai teisė naudoti arba leisti naudoti laikmenas, įskaitant pardavimą ir nuomą.

2. Pagal 2 straipsnį ir šio straipsnio 1 dalį teisės perleidžiamos visam gretutinių teisių galiojimo laikotarpiui ir visame pasaulyje.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 41 Prieš priimant 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretą dėl ONB muzikantų gretutinių teisių naudojimo kiekvienu konkrečiu atveju buvo deramasi *Comité de concertation* (Konsultacinis komitetas).
- 42 2016–2021 m. ONB ir šio orkestro muzikantų profesinių sąjungų delegacijos vedė derybas, kad būtų pasiektas susitarimas dėl ONB teisingo atlygio šiems muzikantams už atlikimą.
- 43 Kadangi per šias derybas susitarimo nebuvo pasiekta, o 2021 m. gegužės mėn. buvo parengtas ir pasirašytas „protokolas dėl nesutarimo“, Belgijos valstybė priėmė 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretą.
- 44 Remiantis šio Karaliaus dekreto preambule, tam, kad ONB veiktų tinkamai, būtina, kad visos teisės, susijusios su šio orkestro atlikėjų atlikimu ir jų atlikimo naudojimu, būtų perleistos ONB.

- 45 Tam minėto Karaliaus dekreto 2 straipsnyje numatyta, kad atlikėjas perleidžia ONB gretutines teises į to laikotarpio atlikimus, kai dirbo šiame orkestre. Pagal to paties Karaliaus dekreto 3 straipsnį teisė viešai paskelbti, taip pat teisė atgaminti ir platinti visam gretutinių teisių galiojimo laikotarpiui ir visame pasaulyje yra perleidžiamos sumokant Karaliaus dekreto 4 ir 6 straipsniuose nurodytas kompensacines išmokas.
- 46 2021 m. liepos 26 d. *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Belgija), t. y. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, FT, AL ir ON pateikė skundą, jame prašė panaikinti 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretą ir, be kita ko, teigė, kad šio Karaliaus dekreto nuostatos prieštarauja Sąjungos teisei.
- 47 Šiuo klausimu tas teismas iš esmės pažymėjo, kad nagrinėjant skundą yra keliami klausimai, ar gretutinių teisių, atsiradusių dėl tarnybinių darbo santykių, perleidimas patenka į Direktyvos 2019/790, konkrečiai kalbant, jos 18–23 straipsnių, taikymo sritį ir, jei taip, ar Belgijos valstybė privalėjo laikytis šių nuostatų priimdama 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretą, t. y. tą dieną, kai šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas dar nebuvo pasibaigęs.
- 48 Minėto teismo teigimu, šie klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu, todėl turi būti pateikti Teisingumo Teismui.
- 49 Tokiomis aplinkybėmis *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar [Direktyvos 2019/790] 18–23 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiama teisės aktu perleisti pagal tarnybos nuostatus dirbančių asmenų gretutines teises į kūrinų atlikimą esant darbo santykiams?
2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar [Direktyvos 2019/790] 26 straipsnio 2 dalyje vartojamos sąvokos „atlikti veiksmai“ ir „įgytos teisės“ turi būti aiškinamos kaip apimančios, be kita ko, gretutinių teisių perleidimą teisės aktu, priimtu iki 2021 m. birželio 7 d.“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl priimtino

- 50 Belgijos vyriausybė, aiškiai nenurodydama, kad pirmasis klausimas yra nepriimtinas, teigia, pirma, kad šiuo klausimu prašoma Teisingumo Teismo pateikti patariamąją nuomonę dėl bendro pobūdžio klausimo, ir, antra, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs nacionalinis teismas nenurodė nei priežasčių, paskatinusių jį kelti klausimą dėl Direktyvos 2019/790 18–23 straipsnių išaiškinimo, nei ryšio, kurį jis nustatė tarp šių nuostatų ir 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekreto.
- 51 Šiuo klausimu primintina, kad, pirma, pagal suformuotą jurisprudenciją klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos

apie faktines ir teises aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2021 m. birželio 15 d. Sprendimo *Facebook Ireland ir kt.*, C-645/19, EU:C:2021:483, 115 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 52 Be to, suformuotoje jurisprudencijoje taip pat nurodyta, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas ne dėl to, kad būtų suformuluotos patariamiosios nuomonės bendro pobūdžio arba hipotetiniais klausimais, o dėl to, kad reikia veiksmingai išspręsti ginčą (2021 m. birželio 15 d. Sprendimo *Facebook Ireland ir kt.*, C-645/19, EU:C:2021:483, 116 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 53 Antra, kaip matyti iš Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnio c punkto, prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti nurodytos priežastys, paskatinusios prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų aiškinimo ar galiojimo, taip pat jo nustatytas ryšys tarp šių nuostatų ir pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės nuostatų, antraip prašymas bus nepriimtinas.
- 54 Nagrinėjamu atveju, kaip pažymėta šio sprendimo 47 punkte, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą nutarties aiškiai matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nagrinėdamas jam pateiktą skundą dėl 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekreto panaikinimo, turi patikrinti, ar pareiškėjai pagrindinėje byloje pagrįstai teigia, kad pagal Direktyvos 2019/790 18–23 straipsnių nuostatas draudžiama teisės aktu perleisti pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus dirbančių ONB muzikantų gretutines teises, susijusias su jų atlikimais dirbant šiame orkestre, kai nėra gauta išankstinio jų sutikimo.
- 55 Darytina išvada, kad tas teismas nurodė ryšį, kurį nustatė tarp šių nuostatų ir 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekreto, ir kad atsakymą į pirmąjį klausimą būtina pateikti tam, kad jis galėtų priimti sprendimą dėl ginčo pagrindinėje byloje.
- 56 Šiomis aplinkybėmis pirmasis prejudicinis klausimas priimtinas.

Dėl esmės

Pirminės pastabos

- 57 Pagal suformuotą jurisprudenciją, vykstant SESV 267 straipsnyje įtvirtintai nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrai, pastarasis teismas nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų priimti sprendimą jo nagrinėjamoje byloje. Tokiu atveju Teisingumo Teismas prireikus turi performuluoti jam pateiktus klausimus. Be to, Teisingumo Teismui gali tekti atsižvelgti į Sąjungos teisės nuostatas, kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nebuvo nurodęs savo klausime (2023 m. birželio 22 d. Sprendimo *K. B. ir F. S. (Nagrinėjimas savo iniciatyva baudžiamosios teisės srityje)*, C-660/21, EU:C:2023:498, 26 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 58 Tai, kad nacionalinis teismas formaliai pateikė prejudicinį klausimą, nurodydamas tam tikras Sąjungos teisės nuostatas, netrukdo Teisingumo Teismui pateikti šiam teismui visų aiškinimo aspektų, kurie gali būti naudingi sprendimui jo nagrinėjamoje byloje priimti, neatsižvelgiant į tai, ar tas teismas juos nurodė savo pateiktuose klausimuose. Šiuo aspektu Teisingumo Teismas turi iš visos nacionalinio teismo pateiktos informacijos ir, be kita ko, iš sprendimo dėl prašymo priimti

prejudicinį sprendimą motyvuojamosios dalies, atrinkti Sąjungos teisės klausimus, aiškinčius atsižvelgiant į bylos dalyką (2023 m. birželio 22 d. Sprendimo *K. B. ir F. S. (Nagrinėjimas savo iniciatyva baudžiamosios teisės srityje)*, C-660/21, EU:C:2023:498, 27 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 59 Šioje byloje prejudiciniai klausimai pateikti tik dėl Direktyvos 2019/790 18–23 straipsnių ir 26 straipsnio 2 dalies išaiškinimo ir jais iš esmės siekiama nustatyti, ar pagal šiuos 18–23 straipsnius draudžiama teisės aktu darbdavio naudai perleisti pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus dirbančių ONB muzikantų gretutines teises, susijusias su jų atlikimais dirbant šiam darbdaviui, kai nėra gauta išankstinio jų sutikimo.
- 60 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo klausimuose nurodytos nuostatos yra susijusios atitinkamai su teisingu atlygiu autoriams ir atlikėjams pagal naudojimo sutartis ir su Direktyvos 2019/790 taikymu laiko atžvilgiu.
- 61 Visgi, kaip nurodyta Direktyvos 2019/790 4 konstatuojamojoje dalyje, ši direktyva grindžiama, be kita ko, tokį perleidimą reglamentuojančiose direktyvose 2001/29 ir 2006/115 išdėstytomis taisyklėmis ir jas papildo. Šiuo klausimu Direktyvos 2019/790 1 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad, išskyrus 24 straipsnyje nurodytus atvejus, ši direktyva nedaro jokio poveikio galiojančioms taisyklėms, nustatytoms visų pirma direktyvose 2001/29 ir 2006/115.
- 62 Kiek tai susiję su atlikėjų teisėmis, tarp šių taisyklių yra, pirma, Direktyvos 2001/29 2 straipsnio b punkte ir 3 straipsnio 2 dalies a punkte įtvirtintos taisyklės, kuriose šiems teisių turėtojams, laikantis šioje direktyvoje numatytų išimčių ir apribojimų, yra nustatyta išimtinė teisė leisti arba uždrausti atgaminti ir padaryti viešai prieinamus jų atlikimo įrašus.
- 63 Antra, tarp šių taisyklių yra Direktyvos 2006/115 3 straipsnio 1 dalies b punkte, 7 straipsnio 1 dalyje, 8 straipsnio 1 dalyje ir 9 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtintos taisyklės, pagal kurias atlikėjams, laikantis šioje direktyvoje nustatytų apribojimų, suteikiama išimtinė teisė leisti arba uždrausti nuomoti ir teikti panaudai jų atlikimų įrašus, išimtinė teisė leisti arba uždrausti įrašyti jų atlikimus, išimtinė teisė leisti arba uždrausti transliuoti ir viešai skelbti jų atlikimus ir išimtinė teisė platinti šių atlikimų įrašus.
- 64 Taigi tokios taisyklės yra reikšmingos siekiant nustatyti, ar pagal Sąjungos teisę draudžiama teisės aktu darbdavio naudai perleisti pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus dirbančių atlikėjų gretutines teises, susijusias su jų atlikimais dirbant šiam darbdaviui, kai nėra gauta išankstinio jų sutikimo.
- 65 Be to, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad atlikėjų atlikimai – teisės į juos 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretu buvo perleistos ONB – yra skirti naudoti šiam orkestrui, todėl ONB neveikia kaip galutinis tokių atlikimų vartotojas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2019/790 72 konstatuojamąją dalį. Iš tiesų šis perleidimas apima tiek teises viešai skelbti atlikėjų atlikimus, siekiant juos transliuoti ir retransliuoti garso ar audiovizualine forma bet koku būdu, tiek teises atgaminti visus šiuos atlikimus ar jų dalį, pagaminant neribotą skaičių jų kopijų bet kokioje laikmenoje, tiek teises platinti šitaip užfiksuotus atlikimus. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar taip iš tiesų yra.
- 66 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2001/29 2 straipsnio b punktas ir 3 straipsnio 2 dalies a punktas,

Direktyvos 2006/115 3 straipsnio 1 dalies a punktas, 7 straipsnio 1 dalis, 8 straipsnio 1 dalis ir 9 straipsnio 1 dalies a punktas, taip pat Direktyvos 2019/790 18–23 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas nacionalinės teisės aktas, numatantis galimybę teisės aktu darbdavio naudojimosi tikslais perleisti pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus dirbančių atlikėjų gretutines teises, susijusias su jų atlikimais dirbant šiam darbdaviui, kai nėra gauta išankstinio jų sutikimo.

Dėl direktyvų 2001/29, 2006/115 ir 2019/790 taikytinumo

– *Dėl Direktyvos 2019/790 taikytinumo „ratione temporis“*

- 67 Savo rašytinėse pastabose Belgijos vyriausybė teigia, kad 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretas nepatenka į Direktyvos 2019/790 taikymo *ratione temporis* sritį, nes šis dekretas yra „veiksmas, atliktas“ iki šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino pabaigos, t. y. 2021 m. birželio 7 d., ir kad iki šios dienos atsirado ONB naudai „įgytų teisių“, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 26 straipsnio 2 dalį.
- 68 Reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2019/790 29 straipsnio 1 dalį šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas baigėsi 2021 m. birželio 7 d. Minėtos direktyvos 26 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ji taikoma visiems kūriniams ir kitiems saugomiems objektams, kurie saugomi pagal nacionalinės teisės aktus autorių teisės srityje 2021 m. birželio 7 d. arba vėliau, o 2 dalyje nustatyta, kad ši direktyva taikoma „nedarant poveikio jokiems iki 2021 m. birželio 7 d. atliktiems veiksmams ir įgytomis teisėmis“.
- 69 Iš kartu aiškinamų šių nuostatų matyti, pirma, kad nuo 2021 m. birželio 7 d. Direktyva 2019/790 taikoma visiems kūriniams ir kitiems objektams, saugomiems pagal nacionalinės teisės aktus autorių teisės srityje.
- 70 Antra, kaip matyti iš šios direktyvos 26 straipsnio 2 dalies formuluotės, ji taikoma „nedarant poveikio jokiems iki 2021 m. birželio 7 d. atliktiems veiksmams ir įgytomis teisėmis“. Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs dėl Direktyvos 2001/29 10 straipsnio 2 dalies, suformuluotos iš esmės taip pat, kaip ir Direktyvos 2019/790 26 straipsnio 2 dalis, nurodytų veiksmų apsaugą lemia bendrasis principas, pagal kurį direktyva neturi grįžtamosios galios ir netaikoma kūrinių bei kitų saugomų objektų naudojimo veiksmams, atliktiems iki dienos, kurią ši direktyva turi būti perkelta į valstybių narių vidaus teisę (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 27 d. Sprendimo *VG Wort ir kt.*, C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:426, 28 punktą). Vadinasi, Direktyva 2019/790 nėra skirta taikyti naudojimo veiksmams, kurie buvo atlikti iki 2021 m. birželio 7 d. ir į kuriuos teisės buvo teisėtai įgytos iki tos dienos.
- 71 Būtent atsižvelgiant į šias nuostatas reikia nustatyti, ar, kaip teigia Belgijos vyriausybė, 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretas yra iki 2021 m. birželio 7 d. „atliktas veiksmas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2019/790 26 straipsnio 2 dalį, dėl kurio iki šios dienos atsirado ONB naudai „įgytos teisės“ į šio orkestro muzikantų gretutines teises, neatsižvelgiant į tai, ar šios teisės susijusios su atlikimais, įvykusiais iki šios direktyvos įsigaliojimo, ar po jos įsigaliojimo.
- 72 Šiuo klausimu iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad nauja teisės norma iš principo taikoma nuo akto, kuriame ji įtvirtinta, įsigaliojimo. Nors teisės norma netaikoma galiojant ankstesniam įstatymui atsiradusioms ir galutinai susidariusioms teisinėms situacijoms, ji taikoma būsimoms situacijų, susidariusių galiojant ankstesnei normai, pasekmėms ir naujoms teisinėms situacijoms.

Laikantis teisės aktų negaliojimo atgaline data principo, kitaip yra tik tuo atveju, jei nauja teisės norma priimama kartu su specialiomis nuostatomis, kurios konkrečiai nustato jos taikymo laiko atžvilgiu sąlygas (2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Skarb Państwa (Transporto priemonių draudimo apimtis)*, C-428/20, EU:C:2021:1043, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 73 Taigi priemonės, priimtose direktyvai perkelti į nacionalinę teisę, turi būti taikomos būsimoms situacijų, susiklosčiusių galiojant ankstesniam įstatymui, pasekmėms nuo tos dienos, kurią pasibaigia perkėlimo terminas, nebent toje direktyvoje nustatyta kitaip (2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Skarb Państwa (Transporto priemonių draudimo apimtis)*, C-428/20, EU:C:2021:1043, 32 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 74 Siekiant patikrinti, ar nauja Sąjungos teisės norma taikoma laiko atžvilgiu situacijai, susidariusiai galiojant ankstesnei normai, kurią ji pakeitė, reikia nustatyti, ar šios situacijos pasekmės pasibaigė prieš įsigaliojant naujai normai, ir tokiu atveju ją reikėtų laikyti iki jos įsigaliojimo susiklosčiusia situacija, ar ši situacija ir toliau sukelia pasekmių po naujos normos įsigaliojimo (2021 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Skarb Państwa (Transporto priemonių draudimo apimtis)*, C-428/20, EU:C:2021:1043, 34 punktas).
- 75 Nagrinėjamo atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, pirma, kad 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretas įsigaliojo 2021 m. birželio 4 d., todėl turi būti laikomas „atliktu“ veiksmu prieš pasibaigiant šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminui, t. y. 2021 m. birželio 7 d.
- 76 Darytina išvada, kad dėl šio dekreto, jeigu jis buvo tinkamai priimtas, nuo 2021 m. birželio 4 d. iki birželio 7 d. ONB naudai galėjo atsirasti teisių, kurios nepatenka į Direktyvos 2019/790 taikymo *ratione temporis* sritį.
- 77 Vis dėlto, antra, kaip matyti ir iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekreto teisinės pasekmės nebuvo pasibaigusios jo įsigaliojimo dieną, t. y. 2021 m. birželio 4 d., todėl jis negali būti laikomas susijusiu tik su iki jo įsigaliojimo susidariusiomis situacijomis, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 74 punkte primintą jurisprudenciją, bet turi nuolat kelti pasekmių atitinkamų atlikėjų atlikimams visą jo taikymo laikotarpį, įskaitant po to, kai 2021 m. birželio 7 d. baigėsi minėtos direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas.
- 78 Kaip savo išvados 57 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, tai, kad ONB teisėtai įgijo teises į šio orkestro muzikantų atlikimą, Direktyvos 2019/790 26 straipsnio 2 dalies taikymo tikslais gali būti susiję tik su teisėmis į įvykusius atlikimus, dėl kurių galėjo atsirasti tokių teisių prieš pasibaigiant šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminui.
- 79 Be to, aiškinimas, kad visi atlikėjų atlikimai, kuriems taikomas 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretas ir kurie buvo atlikti pasibaigus Direktyvos 2019/790 perkėlimo į nacionalinę teisę terminui, nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį pagal jos 26 straipsnio 2 dalį, galėtų pakenkti šios direktyvos nuostatų, kuriomis, kaip matyti visų pirma iš jos 72 konstatuojamosios dalies, siekiama apsaugoti atlikėjus jų teisių perdavimo atveju, veiksmingumui.
- 80 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Direktyva 2019/790 *ratione temporis* yra taikytina ONB muzikantų gretutinių teisių, susijusių su po 2021 m. birželio 7 d. įvykusiais atlikimais, perleidimui, atliktam pagal 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretą.

– *Dél direktyvų 2001/29, 2006/115 ir 2019/790 taikytinumo „ratione personae“*

- 81 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pirmojo klausimo formuluotės matyti, kad jam kyla klausimas dėl galimybės taikyti Direktyvos 2019/790 18–23 straipsnius tuomet, kai teisės aktu darbdavio naudojimosi tikslais perleidžiamos pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus dirbančių orkestro muzikantų gretutinės teisės, susijusios su jų atlikimais dirbant šiam darbdaviui.
- 82 Vis dėlto, kaip pažymėta šio sprendimo 64 punkte, Direktyvos 2001/29 2 straipsnio b punktas ir 3 straipsnio 2 dalies a punktas, Direktyvos 2006/115 3 straipsnio 1 dalies b punktas, 7 straipsnio 1 dalis, 8 straipsnio 1 dalis ir 9 straipsnio 1 dalies a punktas taip pat yra svarbūs atsakant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo šiuo aspektu pateiktus klausimus, todėl pirmiausia reikia nustatyti, ar šiose nuostatose ir Direktyvos 2019/790 18–23 straipsniuose vartojama sąvoka „atlikėjas“ apima orkestro muzikantus, dirbančius pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus.
- 83 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš suformuotos jurisprudencijos, atsižvelgiant į Sąjungos teisės sistemos vienovės ir nuoseklumo reikalavimus, intelektinės nuosavybės srityje galiojančiose direktyvose vartojamos sąvokos turi turėti tą pačią reikšmę, nebent Sąjungos teisės aktų leidėjas konkrečiame teisiniame kontekste išreiškė kitokią valią (pagal analogiją žr. 2011 m. spalio 4 d. Sprendimo *Football Association Premier League ir kt.*, C-403/08 ir C-429/08, EU:C:2011:631, 188 punktą ir 2023 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Blue Air Aviation*, C-775/21 ir C-826/21, EU:C:2023:307, 65 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 84 Vis dėlto šioje byloje nėra pagrindo teigti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo suteikti sąvokai „atlikėjas“ skirtingą reikšmę pagal atitinkamai Direktyvos 2001/29, Direktyvos 2006/115 ir Direktyvos 2019/790 kontekstą (pagal analogiją žr. 2016 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Reha Training*, C-117/15, EU:C:2016:379, 31 punktą).
- 85 Konkrečiai kalbant apie Direktyvoje 2019/790 vartojamas sąvokas, reikia pažymėti, kad pagal šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalį joje įtvirtintos taisyklės, kuriomis „siekiama labiau suderinti“ autorių ir gretutinės teisės vidaus rinkoje taikomą Sąjungos teisę. Be to, kaip priminta šio sprendimo 61 punkte, konkrečiai iš minėtos direktyvos 1 straipsnio 2 ir 4 konstatuojamųjų dalių, matyti, kad ta direktyva grindžiama, be kita ko, direktyvose 2001/29 ir 2006/115 nustatytais taisyklėmis ir jas papildo.
- 86 Darytina išvada, kad sąvokai „atlikėjas“ atitinkamai direktyvose 2001/29, 2006/115 ir 2019/790 turi būti suteikta ta pati prasmė.
- 87 Šiuo klausimu suformuotoje jurisprudencijoje nurodyta, kad Sąjungos teisės nuostatoje, kurioje nėra aiškos nuorodos į valstybių narių teisę dėl jos prasmės ar apimties, vartojamos sąvokos paprastai visoje Sąjungoje turi būti aiškinamos autonomiškai ir vienodai, atsižvelgiant į šios nuostatos tekstą, kontekstą, visų pirma jos genezę ir tarptautinę teisę, taip pat į teisės akto, kurio dalis ji yra, siekiamus tikslus (šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación*, C-147/19, EU:C:2020:935, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 88 Pirma, dėl šio sprendimo 82 punkte nurodytų direktyvų 2001/29, 2006/115 ir 2019/790 nuostatų formuluočių reikia pažymėti, kad nė vienoje iš jų formaliai į jų taikymo sritį nėra įtraukti atlikėjai, dirbantys pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus.

- 89 Tiesa, Direktyvos 2019/790 18–23 straipsniuose, esančiuose šios direktyvos IV antraštinės dalies 3 skyriuje „Teisingas atlygis pagal autorių ir atlikėjų sutartis dėl teisių naudojimo“, įvairiais aspektais kalbama apie teisių perleidimą pagal sutartį. Taigi šiuose straipsniuose Sąjungos teisės aktų leidėjas vartoja tokias sąvokas, kaip „sutarties laisvės principas“, „sutartį sudariusi šalis“, „sutarčių tikslinimas“, „išimtinis sutarties pobūdis“ arba net „sutartinės nuostatos“.
- 90 Vis dėlto iš šių sąvokų vartojimo negalima daryti išvados, kad į minėtų straipsnių taikymo sritį nėra įtraukti atlikėjai, dirbantys pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus.
- 91 Iš tiesų, kaip savo išvados 62 punkte pažymėjo generalinis advokatas, tuose pačiuose straipsniuose vartojama sąvoka „sutartis“ turi būti suprantama plačiąja prasme, t. y. kaip reiškianti bet koki naudojimo licencijos suteikimą arba išimtinių teisių perleidimą, nes Direktyvos 2019/790 18, 19 ir 22 straipsniuose aiškiai nurodytas licencijų suteikimas arba teisių perleidimas.
- 92 Be to, šiuo klausimu neturi reikšmės ONB ir Belgijos vyriausybės pabrėžta aplinkybė, kad, kiek tai susiję su atlikėjais, dirbančiais pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus, iš ESS 4 ir 5 straipsniuose nurodytų kompetencijos suteikimo ir subsidiarumo principų matyti, kad Sąjunga neturi įgaliojimų nustatyti valstybių narių valstybės tarnautojų darbo užmokesčio. Valstybės narės, įgyvendindamos savo kompetenciją srityse, kurios nepriklauso Sąjungos kompetencijai, pavyzdžiui, nustatydamos įvairių darbuotojo darbo užmokesčio sudedamųjų dalių dydį, privalo laikytis Sąjungos teisės (šiuo klausimu žr. 2010 m. birželio 10 d. Sprendimo *Bruno ir kt.*, C-395/08 ir C-396/08, EU:C:2010:329, 39 punktą ir 2023 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų nepriklausomumas ir privatus gyvenimas)*, C-204/21, EU:C:2023:442, 125 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 93 Antra, kiek tai susiję su šio sprendimo 82 punkte nurodytų direktyvų 2001/29, 2006/115 ir 2019/790 nuostatų kontekstu, iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad intelektinės nuosavybės srityje galiojančių direktyvų nuostatos turi būti aiškinamos atsižvelgiant į tarptautinę teisę, visų pirma į sutarčių teisę, kurią šiais teisės aktais siekiama įgyvendinti, kaip aiškiai priminta Direktyvos 2001/29 15 konstatuojamojoje dalyje ir Direktyvos 2006/115 7 konstatuojamojoje dalyje (šiuo klausimu žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Nederlands Uitgeversverbond ir Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, 38 ir 39 punktus ir 2020 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación*, C-147/19, EU:C:2020:935, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 94 Visų pirma Teisingumo Teismas jau turėjo progos konstatuoti, kad direktyvose 2001/29 ir 2006/115 vartojamos sąvokos turi būti aiškinamos taip, kad atitiktų analogiškas sąvokas, įtvirtintas WPPT, nes šios sutarties nuostatos yra neatsiejama Sąjungos teisinės sistemos dalis, todėl joje taikomos (žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Nederlands Uitgeversverbond ir Groep Algemene Uitgevers*, C-263/18, EU:C:2019:1111, 39 punktą ir 2020 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación*, C-147/19, EU:C:2020:935, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 95 Šiuo klausimu pažymėtina, kad pagal WPPT 2 straipsnio a punktą sąvoka „atlikėjai“ reiškia visus asmenis, „kurie vaidina, dainuoja, skaito, deklamuoja, dalyvauja atlikime, interpretuoja ar kitaip atlieka literatūros, meno kūrinius ar folkloro kūrinius“.

- 96 Taigi šioje nuostatoje, kurioje nepateikiant papildomų paaiškinimų daroma nuoroda į „atlikėjus“, nėra nustatyta sąlygos, kad į jos taikymo sritį nepatenka atlikėjai, dirbantys pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus (pagal analogiją žr. 2020 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Recorded Artists Actors Performers*, C-265/19, EU:C:2020:677, 61 punktą).
- 97 Trečia, tokį aiškinimą patvirtina direktyvomis 2001/29, 2006/115 ir 2019/790 siekiami tikslai, išdėstyti šių teisės aktų preambulėse.
- 98 Taigi, pirma, kaip iš esmės nurodyta Direktyvos 2001/29 9 ir 10 konstatuojamosiose dalyse, bet koks gretutinių teisių derinimas turi būti grindžiamas aukšto lygio apsauga, nes šios teisės yra būtinos intelektinei kūrybai, o atlikėjai, kad galėtų tęsti savo kūrybinį ir meninį darbą, turi gauti tinkamą atlygį už savo saugomų objektų naudojimą.
- 99 Antra, Direktyvos 2006/115 4 ir 5 konstatuojamosiose dalyse primenama, kad reikia ne tik pritaikyti gretutinių teisių apsaugą prie tokių naujų ekonominių pokyčių, kaip naujų panaudojimo formų, bet ir užtikrinti tinkamas pajamas atlikėjams, kad būtų garantuotas jų kūrybinės ir meninės veiklos tęstinumas.
- 100 Trečia, iš Direktyvos 2019/790 72 konstatuojamosios dalies aiškiai matyti, kad autoriai ir atlikėjai sutartiniuose santykiuose paprastai būna silpnesnė šalis, kai suteikia licenciją ar perleidžia savo teises, suteikdami leidimą naudoti už atlygį, ir šiems fiziniams asmenims reikia šioje direktyvoje numatytos apsaugos, kad jie galėtų visapusiškai naudotis pagal Sąjungos teisę suderintomis teisėmis. Šiuo klausimu šioje konstatuojamojoje dalyje esanti nuoroda į sąvoką „sutartiniai santykiai [sutartinė padėtis]“ negali būti aiškinama kaip neapimanti padėties, kylančios iš darbo sutarties, sudarytos pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus.
- 101 Tiesa, minėtoje konstatuojamojoje dalyje priduriama, kad šis apsaugos poreikis neatsiranda, kai kita sutarties šalis veikia kaip galutinis vartotojas ir nenaudoja paties atlikimo. Vis dėlto, kaip nurodyta šio sprendimo 65 punkte, šiuo atveju taip nėra.
- 102 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad į Direktyvos 2001/29 2 straipsnio b punkte ir 3 straipsnio 2 dalies a punkte, Direktyvos 2006/115 3 straipsnio 1 dalies b punkte, 7 straipsnio 1 dalyje, 8 straipsnio 1 dalyje, 9 straipsnio 1 dalies a punkte ir Direktyvos 2019/790 18–23 straipsniuose vartojamą sąvoką „atlikėjas“ patenka atlikėjai, dirbantys pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus.

Dėl atlikėjų gretutinių teisių perleidimo teisės aktu be išankstinio jų sutikimo

- 103 Kaip pažymėta šio sprendimo 60–64 punktuose, atlikėjų gretutinių teisių perleidimas konkrečiai reglamentuojamas direktyvų 2001/29 ir 2006/115 nuostatose, todėl jas reikia išnagrinėti pirmiausia.
- 104 Pirma, kalbant apie šių nuostatų formuluotę, viena vertus, Direktyvos 2001/29 2 straipsnio b punkte ir 3 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta, kad atlikėjai turi išimtinę teisę leisti arba uždrausti atgaminti ir padaryti viešai prieinamus savo atlikimų įrašus. Kita vertus, pagal Direktyvos 2006/115 3 straipsnio 1 dalies b punktą, 7 straipsnio 1 dalį, 8 straipsnio 1 dalį ir 9 straipsnio 1 dalies a punktą atlikėjams suteikiama išimtinė teisė leisti arba uždrausti nuomoti ir teikti panaudai savo atlikimų įrašus, išimtinė teisė leisti arba uždrausti įrašyti savo atlikimus, išimtinė teisė leisti arba uždrausti transliuoti ir viešai skelbti savo atlikimus ir išimtinė teisė platinti šių atlikimų įrašus.

- 105 Šiomis nuostatomis atlikėjams suteikiama apsauga turi būti aiškinama plačiai. Todėl ši apsauga turi būti suprantama taip, kad ji neapsiriboja galimybe naudotis minėtomis nuostatomis užtikrinamomis teisėmis, bet apima ir naudojimąsi minėtomis teisėmis (dėl Direktyvos 2001/29 2 straipsnio b punkto ir 3 straipsnio 2 dalies a punkto žr. 2019 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Spedidam*, C-484/18, EU:C:2019:970, 36 ir 37 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 106 Be to, atlikėjams užtikrinamos teisės yra prevencinio pobūdžio, t. y. jų atlikimų naudojimui reikalingas išankstinis jų sutikimas. Vadinasi, nepažeidžiant Direktyvos 2001/29 5 straipsnyje ir, be kita ko, Direktyvos 2006/115 10 straipsnyje, numatytų išimčių ir apribojimų, bet koks tokių saugomų objektų naudojimas, kurį atlieka trečiasis asmuo, neturėdamas tokio išankstinio sutikimo, turi būti laikomas teisių turėtojo teisių pažeidimu (dėl Direktyvos 2001/29 2 straipsnio b punkto ir 3 straipsnio 2 dalies a punkto žr. 2019 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Spedidam*, C-484/18, EU:C:2019:970, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 107 Taigi, atsižvelgiant į šio sprendimo 104 punkte minėtų direktyvų 2001/29 ir 2006/115 nuostatų formuluotes, reikia konstatuoti, kad pagal šias nuostatas draudžiama, nesant išankstinio teisių turėtojų sutikimo, teisės aktu perleisti jose nurodytas išimties teises, išskyrus atvejus, kai tokiam perleidimui taikoma viena iš šiose direktyvose numatytų išimčių ar apribojimų, kurių sąrašas yra baigtinis (dėl Direktyvos 2001/29 5 straipsnio žr. 2024 m. spalio 24 d. Sprendimo *Kwantum Nederland ir Kwantum België*, C-227/23, EU:C:2024:914, 76 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 108 Nei Direktyvoje 2001/29, nei Direktyvoje 2006/115 nenumatyta išimties, leidžiančios be išankstinio teisių turėtojų sutikimo perleisti visas teises, susijusias su orkestro atlikėjų atlikimais ir jų naudojimu, kaip nurodyta 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekrete ir šio sprendimo 44 ir 45 punktuose.
- 109 Tiesa, Direktyvos 2006/115 8 straipsnio 1 dalyje yra numatyta išimtinės atlikėjų teisės leisti arba uždrausti transliuoti bevielio ryšio priemonėmis ir viešai skelbti jų atlikimus išimtis, kuri taikoma tuo atveju, kai toks atlikimas jau yra transliuojamas atlikimas arba kai jis pagaminamas iš įrašo. Be to, to paties 8 straipsnio 2 dalyje yra nustatyta atlikėjų teisė į naudotojo mokamą vienkartinį teisingą atlygį už fonogramos, kuri buvo išleista komerciniais tikslais ar atgaminta, naudojimą transliavimui bevielio ryšio priemonėmis arba kitokiam viešam paskelbimui.
- 110 Vis dėlto, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 37 punkte, taikant atlikėjų teisių išimtis ir apribojimus, kaip antai numatytus direktyvose 2001/29 ir 2006/115, negalima privalomai perleisti apskritai visų tam tikros kategorijos atlikėjų gretutinių teisių.
- 111 Antra, ši aiškinimą patvirtina, be kita ko, tarptautinis kontekstas, kuriame suteikiama atlikėjų gretutinių teisių apsauga ir į kurią reikia atsižvelgti pagal šio sprendimo 93 punkte nurodytą jurisprudenciją.
- 112 Pirma, kaip matyti ir iš Direktyvos 2006/115 10 straipsnio 2 dalies, kiek tai susiję su atlikėjų apsauga, privalomos licencijos gali būti numatytos tik tuo atveju, jeigu jos neprieštarauja Romos konvencijai.
- 113 Šiuo klausimu pažymėtina, kad nors šios konvencijos nuostatos nėra Sąjungos teisės sistemos dalis, nes Sąjunga nėra šios konvencijos šalis, Teisingumo Teismas jau turėjo galimybę pažymėti, kad ta konvencija Sąjungoje veikia netiesioginiai. Konkrečiai kalbant, iš 1992 m. lapkričio 19 d.

Tarybos direktyvos 92/100/EEB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje (OL L 346, 1992, p. 61; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 120) genezės matyti, kad šioje direktyvoje, taigi ir ją pakeitusioje Direktyvoje 2006/115, reikia vadovautis tomis apibrėžtimis, kurios, be kita ko, įtvirtintos minėtoje konvencijoje (šiuo klausimu žr. 2020 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación*, C-147/19, EU:C:2020:935, 35 ir 36 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

- 114 Romos konvencijos 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad joje numatyta atlikėjų apsauga iš esmės turi apimti galimybę uždrausti pirmiausia be atlikėjų sutikimo transliuoti ir viešai skelbti jų atlikimą, be jų sutikimo įrašyti į materialią laikmeną dar neįrašytą jų atlikimą ir be jų sutikimo atgaminti jų atlikimo įrašą.
- 115 Iš tiesų šios konvencijos 12, 15 ir 19 straipsniuose yra nustatyti gretutinių teisių turėtojų išimtinių teisių apribojimai, visų pirma fonogramų antrinio naudojimo, naudojimo asmeniniais tikslais, trumpų ištraukų naudojimo pateikiant informaciją apie naujausius įvykius arba naudojimo išimtinai mokymo ar mokslo tyrimų tikslais atvejais arba kai atlikėjas davė sutikimą užfiksuoti jo atlikimą vaizdo ir garso įrašė.
- 116 Vis dėlto, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 40 punkte, pagal nė vieną iš šių nuostatų negalima privalomai perleisti apskritai visų tam tikros kategorijos atlikėjų gretutinių teisių.
- 117 Antra, kaip priminta šio sprendimo 94 punkte, Direktyva 2001/29 taip pat turi būti aiškinama laikantis WPPT nuostatų.
- 118 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, žinoma, pagal šios sutarties 6–10 straipsnius atlikėjams suteikiama išimtinė teisė leisti atitinkamai transliuoti ir viešai skelbti neįrašytus savo atlikimus, išskyrus tuos atvejus, kai atlikimas jau yra transliuotas atlikimas, taip pat įrašyti savo neįrašytus atlikimus (6 straipsnis), tiesiogiai ar netiesiogiai atgaminti savo atlikimus, įrašytus į fonogramas (7 straipsnis), padaryti viešai prieinamus savo atlikimų, įrašytų į fonogramas, originalus ir kopijas, juos parduodant ar kitaip perduodant nuosavybėn (8 straipsnis), komerciniais pagrindais viešai nuomoti savo atlikimų, įrašytų į fonogramas, originalus ir kopijas (9 straipsnis), taip pat padaryti viešai prieinamus savo atlikimus, įrašytus į fonogramas (10 straipsnis). Vis dėlto nei pagal šias, nei pagal jokiais kitas WPPT nuostatas negalima privalomai perleisti apskritai visų tam tikros kategorijos atlikėjų gretutinių teisių.
- 119 Trečia, pagal Direktyvos 2019/790 18 straipsnio 2 dalį valstybės narės, įgyvendindamos šio 18 straipsnio 1 dalyje nurodytą tinkamo ir proporcingo atlygio principą, atsižvelgia į sutarčių laisvės ir teisingos teisių ir interesų pusiausvyros principą. Bet šio reikalavimo nesilaikoma tuo atveju, kai tam tikros kategorijos atlikėjų gretutinės teisės perleidžiamos be išankstinio tų teisių turėtojų sutikimo.
- 120 Be to, tokį aiškinimą patvirtina Direktyva 2001/29 ir Direktyva 2006/115 įgyvendinami tikslai, kuriais, kaip priminta šio sprendimo 98 ir 99 punktuose, siekiama užtikrinti aukštą atlikėjų teisių apsaugos lygį ir garantuoti jiems tinkamas pajamas.
- 121 Darytina išvada, kad šio sprendimo 104 punkte nurodytos nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiama teisės aktu perleisti jose nurodytas išimtinės teises, kai nėra išankstinio teisių turėtojų sutikimo.

- 122 Dėl išankstinio atlikėjų sutikimo formos Teisingumo Teismas jau yra pažymėjęs, kad direktyvose 2001/29 ir 2006/115 nepatikslinkta, kaip turi būti išreikštas šis sutikimas (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Spedidam*, C-484/18, EU:C:2019:970, 40 punktą).
- 123 Darytina išvada, kad, viena vertus, kaip matyti ir iš Direktyvos 2001/29 30 konstatuojamosios dalies, valstybės narės turi kompetenciją nustatyti šio sutikimo, kuris, kaip generalinis advokatas iš esmės pažymėjo savo išvados 48 punkte, turi būti gautas per individualias ar kolektyvines derybas arba, kiek tai susiję su atlikėjais, dirbančiais pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus, turi būti įformintas norminiu aktu, sąlygas. Kita vertus, pagal Romos konvencijos 8 straipsnį šios valstybės taip pat gali laisvai nustatyti sąlygas, pagal kurias per patį atlikimą dalyvaujantiems atlikėjams yra atstovaujama, kad jie galėtų naudotis savo teisėmis.
- 124 Vis dėlto tokios sąlygos turi būti griežtai apibrėžtos tam, kad pats išankstinio sutikimo principas neprarastų prasmės (šiuo klausimu žr. 2019 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Spedidam*, C-484/18, EU:C:2019:970, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 125 Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad pareiškėjai pagrindinėje byloje nedavė išankstinio sutikimo naudotis jų turimomis išimtinėmis teisėmis, kurios buvo perleistos ONB 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretu po jų įsidarbinimo šiame orkestre, pažeidžiant šio sprendimo 104 punkte nurodytas nuostatas. Konkrečiai kalbant, kaip pažymėta šio sprendimo 43 punkte, dėl to, kad nebuvo pasiektas ONB ir jo muzikantų susitarimas, prieš priimant šį Karaliaus dekretą buvo specialiai parengtas ir pasirašytas „nesutarimų protokolas“.
- 126 Darytina išvada, kad, nesant atitinkamų atlikėjų sutikimo, pagal direktyvas 2001/29 ir 2006/115 draudžiamas toks šių atlikėjų gretutinių teisių perleidimas, koks buvo įvykdytas pagal 2021 m. birželio 1 d. Karaliaus dekretą.
- 127 Šiomis aplinkybėmis nebereikia nagrinėti, ar Direktyvos 2019/790 18–23 straipsniai, susiję su teisingu atlygiu, mokėtinu atlikėjams už gretutinių teisių saugomų atlikimų naudojimą, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos taip pat draudžiamas toks perleidimas.
- 128 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2001/29 2 straipsnio b punktas ir 3 straipsnio 2 dalies a punktas, taip pat Direktyvos 2006/115 3 straipsnio 1 dalies b punktas, 7 straipsnio 1 dalis, 8 straipsnio 1 dalis ir 9 straipsnio 1 dalies a punktas turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas nacionalinės teisės aktas, numatantis galimybę teisės aktu darbdavio naudojimosi tikslais perleisti pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus dirbančių atlikėjų gretutines teises, susijusias su jų atlikimais dirbant šiam darbdaviui, kai nėra gauta išankstinio jų sutikimo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 129 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 2 straipsnio b punktas ir 3 straipsnio 2 dalies a punktas, taip pat 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/115/EB dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje 3 straipsnio 1 dalies b punktas, 7 straipsnio 1 dalis, 8 straipsnio 1 dalis ir 9 straipsnio 1 dalies a punktas

turi būti aiškinami taip:

pagal juos draudžiamas nacionalinės teisės aktas, numatantis galimybę teisės aktu darbdavio naudojimosi tikslais perleisti pagal administracinės teisės reglamentuojamus tarnybos nuostatus dirbančių atlikėjų gretutines teises, susijusias su jų atlikimais dirbant šiam darbdaviui, kai nėra gauta išankstinio jų sutikimo.

Parašai.